

kjender den svenske Kirkes Tilstand, vil sige, at Forholdet mellem Præst og Menighed ved Valgretten er blevet bedre, end det er hos os uden Valgretten. Jeg troer, at hele denne Valgretsmaade har sine store Misligheder — den nuværende har vistnok ogsaa sine, men Spørgsmaalet er, om disse Misligheder ville blive mindre derved, at vi vedtage det foreliggende Lovforslag og stræbe at faae det gjort til Lov. Hvad der i saa Henseende meest skal berolige mig i Forslaget, det er en Passus om Regjeringens Indflydelse paa Valget, idet det skal være Statsregjeringen, som skal indstille de Tre, som saa skulle prædike for Menigheden. Det er ikke saaledes Tilfældet andre Steder, saavidt mig bekjendt; der er det enten den geistlig-verdslige Understyrelse, som indstiller Candidaterne, eller, som i Sverrig, Consistorium med Biskoppen, som indstiller dem. Hvis nu Forslaget gaaer igjennem, saaledes som det foreligger, vilde altsaa den højeste Statsstyrelse bestandig ved sin Forslagsret beholde en betydelig Indflydelse paa Præstevalget, og det er det, som jeg siger, at jeg finder at være det meest Betyggende i Lovforslaget. Jeg gaaer i saa Henseende i en stik modsat Retning af en æret foregaaende Taler, som vilde have gjort Forslaget endnu friere, saa at Menigheden fik en større Indflydelse paa Valget. Jeg erkjender fuldtvel, at der paa flere Steder finder et uhyggeligt Forhold Sted mellem Præst og Menighed, og jeg erkjender tillige fuldtvel, at i Theorien skal Menigheden have Ret til at vælge, men jeg holder mig, som sagt, til den praktiske Erfaring, som ikke synes synderlig at anbefale Forslaget, som det foreligger. Grundtanken i det forekommer mig imidlertid at være anbefalelig nok, og jeg vilde ønske, det kunde blive omdannet i det Udvalg, som sandsynligvis vil blive nedsat, nemlig omdannet derhen, at Menigheden fik sig tilstedet en Nægtelsesret. Ved en saadan Nægtelsesret, ved et saadant Beto ville ikke de Misligheder, som ere forbundne med den egentlige positive Valgret, træde frem, men Menigheden vil alligevel derved være betrygget mod at faae en Præst, en Sjælesørger, som den paa ingen Maade kunde være tjent med. Det maa nemlig indrømmes, og jeg kjender enkelte Tilfælde, som

skadsfaste det, at Statsstyrelsen fra sit Standpunkt ikke kan nægte en Mand at komme i Betragtning ved en Besættelse, som dog Menigheden ikke vil være tjent med. Naar nu Menigheden havde denne Nægtelsesret, saa vilde den jo kunne afvise saadaane præfaterede Mænd, og denne Nægtelsesret har den danske Menighed havt, hvor den dog ikke havde en virkelig Valgret, nemlig der, hvor Adelen var Patronatsherre og kunde vælge; der havde den altid Nægtelsesret, og det betegnedes derved, at Provsten traadte frem og præfaterede Vedkommende for Menigheden, som saa kunde sige „Nei.“ Det var just det Samme eller noget lignende, som jeg ønskede maatte blive indført igjen, saaledes at, naar Statsmagten foreløbig havde kaldet en Mand, skulde Provsten træde frem for Menigheden med den foreløbig beklædte Mand og spørge, om den kunde være tjent med ham, hvorpaa den saa i Virkeligheden skulde have Ret til at sige „Ja“ eller „Nei.“ Muligviis man ogsaa kunde tænke sig en anden Form for Nægtelsesretten. En æret foregaaende Taler har foreslaaet en Omdannelse af Forslaget i en anden Retning, som skulde være betryggende for Minoriteten, men, da det blot er en løs Omtale, der nu foreligger, skal jeg ikke videre indlade mig herpaa. Sluttelig skal jeg atter anbefale, at der bliver nedsat et Udvalg, for at det hele Principspørgsmaal der kan komme under en nøiere Drøftelse.

Krogh: Da dette Lovforslag blev os forelagt, havde jeg først tænkt paa ikke at ville blande mig i Discussionen, men kun at stemme for Forslagets Omgang til 2den Behandling, for at det kunde overgives det Udvalg, der sandsynligviis vilde blive nedsat; paa den Maade troede jeg, at en altsidig Overvejelse i største Udstrækning vilde blive Forslaget tildeel. Jeg var ikke i Tvivl om, at jeg vilde stemme saaledes, da jeg deler den ofte her i Thinget udtalte almindelige Anskuelse, at det Princip, som ligger til Grund for nærværende Lovforslag, i og for sig er rigtigt, og at man skal arbejde hen til, at denne Tanke bliver fyldestgjort paa den forstandigste og hensigtsmæssigste Maade. Ved imidlertid noget nærmere at